

Mikešovo nožobraní

...řízný a vostrý občasník o nožích určený všem nožomilům

Každý rádý, ale možná i neřádý táborník ke svému pobytu v přírodě nutně potřebuje (kromě spacáku, ešusu a časopisu Tomík) také další nezbytnost – vlastní nůž. Může se jednat o obyčejnou, nenápadnou kudličku za pár korun stejně jako o honosný kus z damascenské oceli pocházející z dílny mistra cechu kovářského. Obojí poslouží stejně dobře. Nožů – zavíráků i těch s pevnou čepelí, je nepřeberné množství. Chtěl bych vám některé z nich blíže představit, abyste si mohli udělat obrázek o tom, na co je ten který určen, a také za kolik peněz ho lze pořídit. No a můžeme ten malý výlet do světa nožů rovnou začít.

Pochází z výstroje britského námořnictva z doby druhé světové války a byl vyráběn ještě několik dalších let po jejím ukončení.

Má jen tři želízka, a to: čepel bez špičky, kterou by se dalo poranit, otvíráky na

Britský námořnický nůž

konzervy a lahve a jehlu k zaplétání lan. S otvírákem se dají velmi dobře otevřít plechovky s dlouhou rovnou stranou (například některé konzervy s rybičkami), u kterých máme se současnými otvíráky občas problémy. Otvírák byl vymyšlen tak, aby dokázal otevřít i plechovou krabici s lodními suchary či municí.

Z mezistěny mezi nožem a otvírákem vyčuhuje ploška šroubováku, střeňky jsou z umělé hmoty a dále je zde závěsné oko.

Materiálem, ze kterého je nůž zhotoven, je ocel s vysokým obsahem uhlíku, což znamená, že jeho ostří se sice dobře brousí, ale také může lehce zrezivět.

Nožik samotný je poměrně robustní, a proto je dost těžký. Hmotnost: 138 g, délka zavřeného je 96 mm délka otevřeného je 162 mm, samotná čepel měří 66 mm. V současné době je nůž vyráběn v pozmeněné podobě, je celý, včetně střeňek, z nerezové oceli, čepelka je z tenčího materiálu a otvírák má jiný tvar.

Tomu, kdo po tomto noži zatouží, nalezne ho na internetu v sekci prodeje Army shopu. Cena je zde různá, pohybuje se v řádu několika stovek Kč.

Nůž severského typu

Jde o ruční práci – uhlíková čepel je dílo pana kováře Jaromíra Kotěry ze Smiřic, jedná se o takzvanou ocel k zušlechťování (pro metalurgii 12060), která je po zakalení sice tvrdá, ale zároveň i houževnatá. To, že je čepel dvoubarevná, je způsobeno druhem zakalení. Jde o takzvané parciální kalení, při kterém je břit čepele zakalen víc, než její zbytek. Po zakalení pak byla čepel vyleptána. Rukojeť nože je z ořešáku.

Pouzdro je toulcové, schová se v něm převážná část nože. Díky takovým pouzdrům měli na drsném severu lovci a rybáři u sebe i v mrazech a vánicích použitelný nůž a ne kus čehosi obrostlého ledem. Použitá ocel je uhlíková, takže při špatné péči by mohla reznout. Odměnou za patřičnou péči je ale vyložené jedovatá ostrost. Cena nože přibližně 2000 Kč.

Z celé této řady se dnes vyrábí jen nůž Solo a Solo+. Jak název napovídá, Solo je vybaven jen jednou čepelí a Solo+ má navíc vývrtku. Materiál čepele je kvalitní nerezová ocel. Asi nejvíce vyrobených nožů této řady bylo typu Trooper pro civilní trh a jeho varianta GAK (German Army Knife) pro německý Bundeswehr. Tyto nože mají čepel, pilku s otvírákem, šídlo a vývrtku.

Victorinox řady 108mm-Safari

Nože se od sebe odlišovaly jen střeňkami. Zatímco nylonové střeňky na Trooperech byly barvy olivové nebo červené s ploškou pro vyrytí nějakého označení (třeba jména), GAK byl vždy zelený s vyřezanou německou orlicí. V dalších verzích se objevily další čepelky, nebo ze hřbetu mizela vývrtka a šídlo. Nejtypičtějším nástrojem této řady však byla pilka s univerzálním otvírákem na špičce. Ano, skutečně funguje na konzervy i korunkové uzávěry lahví. Na tomto nástroji se později objevil i pilníček na nehty, je to ta zdrcená plocha na pilce nože v parohových střeňkách. Onen podivný plíšek u pilek je chránič ostří pilky, neboť vězte, že opravdu ostrá je. Jedinou nevýhodou těchto nožů je absence jakékoliv pojistky čepele.

Na obrázku jsou dva GAKy - jeden v původním provedení, druhý v parohu a Mauser, který má o jednu velkou čepel více. Totožný byl Walther s černými střeňkami. Obě zbrojařské firmy si nože nechaly vyrobit jako dárky pro zákazníky při koupi loveckých pušek. Omezené množství se dostalo i do volného prodeje.

Ještě jedno upozornění: v různých army shopech občas ještě na nějaké nože GAK narazíte v cenách zhruba od 250 korun, ale je nutné si nožik dobře prohlédnout, neboť nový už asi jen tak neseženete. Zároveň je dobré vědět, že stejně vypadající nůž pro Bundeswehr vyrábělo asi 12 firem současně a kvalita se dost lišila. Opravdu dobré byly nože od firem Victorinox a Adler, ostatní firmy byly horší materiálem či zpracováním.